

Sant Joan Samora

Sant Llorenç d'Hortons

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Sant Joan Samora
Emplaçament A 1 Km de la carretera B-224 de Martorell a Capellades
Alçada: 191

Coordenades:

Latitud: 41.47202
Longitud: 1.86606
UTM Est (X): 405317
UTM Nord (Y): 4591778

Classificació

Número de fitxa 08222 - 40
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI-XIV
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Es va restaurar l'any 2001
Protecció Legal i física
Observacions protecció: BCIL (POUM de Sant Llorenç d'Hortons, 2005)
Número inventari Si, IPA 4764
Generalitat i altres inventaris
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 30/01/2013 - 01:00

Descripció

Església romànica d'una nau, de planta rectangular amb la volta de canó de perfil apuntat i reforçada per dos arcs torals. Està orientada a llevant per la capçalera amb un absis semicircular, obert per un arc presbiteral. La coberta és de teules àrabs a dues aigües.

La façana principal orientada a ponent té un portal d'entrada d grans dimensions amb dues arquivoltes amb imposta, d'arc de mig punt amb pedres adovellades i tota la volta orlada amb estries. El campanar és d'espadanya i s'alça sobre el mur de la façana. Té dues obertures d'arc de mig punt, coronat per una cornisa a dues aigües. S'hi accedeix per una escalinata de pedra ubicada a la façana de migdia. L'aparell és de carreus regulars ben tallats i disposats uniformement, però força erosionats. A la façana nord s'hi ha afegit una capella i la sagristia.

A l'interior es conserva una pica baptismal de secció troncocònica assentada damunt un peu afegit posteriorment. La part superior està decorada amb dos grossos bordons. A sota mateix hi ha una sanefa en relleu de motius triangulars invertits. A la part inferior hi ha una altre bordó i, en sentit ascendent, una altra sanefa en relleu formada per una mena de punta de llances o bé, triangles acabats amb petits rombes. Tota la superfície està coberta d'una pintura de color terrós. El diàmetre exterior de la boca és de 90 cm, l'interior és de 68 cm; l'alçada és de 89 cm i la profunditat del vas és de 45 cm.

Observacions:

L'any 1975 es trasllada el cementiri. Gràcies a la donació de Rosa Ollé Càlix es poden realitzar les obres de la restauració, que s'inaugura el 30 de desembre de 2001.

Història

El territori de la parròquia estava format per la Beguda Alta, la Beguda Baixa, ca l'Almirall, Can Bosc, Can Carafí, Can Raimundet, la Casa gran i Can Casanoves. Juntament amb la parròquia de sant Llorenç d'Hortons, pertanyien a la baronia de Gelida fins el segle XIX. L'any 1304 era sufragània de la parròquia de Gelida, però a partir de 1453 ja figura integrada a la parròquia de Sant Llorenç d'Hortons.

El primer document on surt referenciada aquesta església data de l'any 1080, en una donació que fa el clergue anomenat Ramon Seniofred, a l'abat Andreu del monestir de Sant Cugat. A canvi, aquest, concedeix a Seniofred l'administració de l'església de Sant Joan Samora amb totes les seves terres. L'any 1163 la capella és anomenada com a sant Joan Moragrega en una donació de Bernat de Puigalt a la Canonja de la Catedral de Barcelona, de tres masos que són "apud sanctum Johanem de Mora Greca" (llibre Antiquitatum núm. IV, foli 81-81, núm. 217). L'any 1182 es renova aquesta donació afegint la càrrega de celebrar un ofici solemne al cor de la Seu el dia de la consagració de l'altar de Sant Andreu.

La documentació posterior sobre Sant Joan és escassa fins el segle XIV on un document de la Pia Almoina datat el 17 de novembre de 1316, cita un Bernat de Fonollar que pren possessió de la quadra de Sant Joan Samora, del terme del castell de Gelida, que els comtes de Pallars i senyors de Cervelló, Hug de Mataplana i Sibíl·la, li han atorgat mentre no li facin lliurament total de 15.000 sous de Barcelona, pel dot de Blanca, filla de Ferrer d'Abella, amb qui ell es casa. Per aquesta ocasió reten homenatge i fan jurament de fidelitat a Bernat de Fonollar els habitants de dita quadra de Sant Joan.

Bibliografia

AA.VV (1986). Sant Llorenç d'Hortons; dins l'Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya; l'Alt Penedès. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

CARAFÍ i MORERA, Enric (2010). Sant Joan Samora: mil anys d'història. Recull de textos referents a la capella i al poble. Edició de l'ermita de Sant Joan Samora.

CRUAÑES OLIVER, E. i VIRELLA TORRAS, X. (1984). Piques baptismals d'immersió del Penedès i el seu entorn. Museu de Vilafranca, Vilafranca del Penedès, pàgs. 49 i 50.

CRUAÑES i RÀFOLS, Joan i CLAVER i SALVAT, Libert (1992). San Joan Samora; dins Catalunya Romànica, vol. XIX, El Penedès i l'Anoia. Antoni Pladevall (dir). edita Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pàgs. 170 i 171.

LLORACH i SANTÍS, Salvador (1984). El Penedès durant el període romànic. Sant Sadurní d'Anoia, pàgs. 43 i 44.

RIUS i SERRA, Josep (1945-47). Cartulario de Sant Cugat del Vallès, vol. II, document 702, CSIC. Barcelona, pàgs 364 i 365.

ROSSELLÓ i RAVENTÓS, Joan (1986). Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya, vol II l'Alt Penedès. Direcció General del Patrimoni Artístic de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, pàgs. 124 a 133.

ROVIRA TUBELLA, Ramon (1992). San Joan Samora; dins Catalunya Romànica, vol. XIX, El Penedès i l'Anoia. Antoni Pladevall (dir). edita Enciclopèdia Catalana. Barcelona, pàgs. 170 i 171.

ROVIRA TUBELLA, Ramon (1999). Unes primeres notes sobre les masies de la parròquia de Sant Joan Samora. Programa de Festa Major de Gelida o <http://www.gelida.org/SLHortons/sjsamora.htm>

Enllaços d'interès:

<http://www.ajhortons.cat/descobreix-sant-llorenç/la-nostra-historia>

